

“ Vĩ tĩ lĩ nh xuĩ t sĩ c nhĩ t ” : Ngô Quang Trĩ ng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguyĩ n Trĩ ng Tâm (dĩ ch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

Ông Ngô Quang Trĩ ng đĩ c xem là mĩ t trong các vĩ tĩ ng có khĩ năng và ngay thĩ ng nhĩ t cĩ a quân đĩ i Miĩ n Nam Viĩ t Nam trong củ c chiĩ n lĩu dài ĩ Đĩng Nam Á .

Trĩ ng Ngô Quang Trĩ ng qua đĩ i ngày 22/1/2007 tĩ i Fairfax, Virginia . Đĩ tĩ ng nĩ m ông , ngĩ i dĩ ch xin gĩ i tĩ dĩ c gĩ bài báo dĩ a Giáo Sĩ cĩ u chiĩ n binh tĩ i chiĩ n trĩ ng An Lĩ c - James H. Willbanks - củ bĩ ngày 15/10/2007 trên chĩ ng trĩng truyĩ n hĩnh Lĩ ch Sĩ Hoa Kĩ bĩng tĩ n C-SPAN3 (HistoryNet.com C-SPAN3 AMERICAN HISTORY TV). <http://www.history.net.com/the-most-brilliant-commander-ngo-quang-truong.htm> (Nguyĩ n Trĩ ng Tâm)

Trĩ ng Ngô Quang Trĩ ng

(‘ The Most Brilliant Commander ’ : Ngo Quang Truong)

By James H. Willbanks

Ông Ngô Quang Trĩ ng đĩ c xem là mĩ t trong các vĩ tĩ ng có khĩ năng và ngay thĩ ng nhĩ t cĩ a quân đĩ i Miĩ n Nam Viĩ t Nam trong củ c chiĩ n lĩu dài ĩ Đĩng Nam Á . Trĩ ng Bruce Palmer mĩ t ông trong củ n “ Củ c Chiĩ n 25 Năm ” (The 25-Year War) là mĩ t “ vĩ lĩ nh chiĩ n trĩ ng nhiĩ u kinh nghiĩ m mà dĩ ch thĩ khĩ đĩ ng cĩ ” (a tough , seasoned , fighting leader) và “ có thĩ là vĩ tĩ lĩ nh chiĩ n trĩ ng giĩ i nhĩ t cĩ a quân đĩ i Nam Viĩ t Nam ” (probably the best field commander in South Vietnam) . Trĩ ng Creighton Abrams - Trĩ Lĩ nh Quân Đĩ i Hoa Kĩ tĩ i Viĩ t Nam tĩ năm 1968 tĩ 1972 dĩ nói vĩ i ban tham mĩ u cĩ a ông rĩ ng ông nghiĩ là Trĩ ng Trĩ ng có khĩ năng củ huy mĩ t sĩ đĩn Hoa Kĩ (.....told subordinates that he thought General Truong was capable of commanding an American division) .

Ông Ngô Quang Trĩ ng thuĩ c mĩ t gia đĩnh giĩ u có tĩ nh Kiĩ n Hòa . Trĩ t nghiĩ p Trung Hĩ c Mĩ Tho ông gia nhĩ p trĩ ng sĩ quan trĩ bĩ Thĩ Đĩ c . Ra trĩ ng năm 1954 ông đĩ c bĩ nhiĩ m làm đĩ dĩ trĩ ng đĩ dĩ 1/tĩ u đĩn 5 Nhĩ y dù . Năm 1955 , trong củ c hành quân tĩ o thanh Bĩnh Xuyĩn ông đĩ c vinh thĩng trung úy tĩ mĩ t trĩ n . Năm 1964 , đĩ c vinh thĩng thĩ u tá và bĩ

“ Vĩ sĩ anh hùng của chúng ta ” : Ngô Quang Trưởng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguyễn Tấn Tâm (dịch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

nhằm làm tiêu diệt đoàn trưởng tiêu diệt 5 Nhảy Dù , ông chỉ huy đơn vị hành quân trực thăng vào Mặt Khu Đệ Nhất , quân Minh Long , Quân Ngã , xóa tan căn cứ của Bộ chỉ huy B-1 của Việt Cộng . Trong khi đó ông nắm giữ tiêu diệt là một vị chỉ huy đơn vị của một đơn vị binh sĩ ngoài mặt trận và chăm sóc họ .

Năm 1965 - Tiêu diệt Đoàn 5 Nhảy Dù - vị danh quy quân ông đã hành quân trực thăng vào Mặt Khu Hố ch trong vùng Núi Ông Trình tỉnh Phước Tuy (Bà Rịa) , căn cứ của Sư Đoàn 7 Việt Cộng . Sau hai ngày tiêu diệt của ông đã gây tổn thất nặng nề cho hai trung đoàn địch , ông được vinh thăng trung tá tại mặt trận và được tặng Đệ Nhất Đệ Nhị Đệ Ba Quân Huân Chương .

Sau trận Hố ch , ông Trưởng được bổ nhiệm tham mưu trưởng của Lữ Đoàn Nhảy Dù và sau đó trở thành tham mưu trưởng của Sư Đoàn Nhảy Dù năm 1965 . Nhà sử gia Dale Andrade cho biết , vị trí không chỉ đơn vị này có thể đã làm đình trệ binh nghiệp của ông , nhưng sự nổi tiếng và can đảm và công bằng của ông đã khiến giới lãnh đạo cao cấp như tướng Sĩ Ngọc chú ý . Tướng Cao Văn Viên - Trưởng Tham Mưu Trưởng quân đội Nam Việt Nam từ năm 1965 tới 1975 - sau này đã mô tả ông Trưởng là “ một trong các cấp chỉ huy giỏi nhất mà Sư Đoàn Dù có thể tìm thấy ” .

Năm 1966 , khi bùng nổ bạo động tại miền Trung , ông được bổ nhiệm là quy quân của Sư Đoàn 1 Bộ Binh Huế . Là một phật tử , mặc dù ông Trưởng không thờ phụng bất kỳ tôn giáo nào , ông Trưởng đã thi hành nhiệm vụ một cách chuyên nghiệp và Sài Gòn đã bổ nhiệm ông làm tư lệnh thực địa của sư đoàn này . Với tài lãnh đạo nhuần nhuyễn kinh nghiệm thực địa , ông mau chóng huấn luyện Sư Đoàn 1 , có tai tiếng trước khi ông đến nhận , trở thành một trong các sư đoàn giỏi nhất trong quân đội miền Nam Việt Nam . Trung Tướng Robert E. Cushman - Tư Lệnh Lực Lượng Thủy Bộ III (III Marine Amphibious Force) tại vùng I Chiên Thuột - và người thu cấp cấp chính của ông , Trung Tướng Richard G. Stiwel - Tư Lệnh Quân Đoàn XXIV - đều cảm thấy rằng những người cấp của ông Trưởng mà Sư Đoàn 1 Bộ Binh của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa “ tướng được ví bằng một số đoàn Hoa Kỳ nào ” .

Còn vị của ông Trưởng thì đó đã viết , ông Trưởng là người “ chuyên tâm (dedicated) , khiêm tốn , nhuần nhuyễn kiến và giới thiệu ” . Và Tướng William C. Westmoreland - Tư Lệnh MACV (Military Assistance Command , Vietnam - Bộ Tư Lệnh Quân Việt tại Việt Nam) - nói rằng ông Trưởng “ được đánh giá cao trong số một số cấp chỉ huy có khả năng của miền Nam Việt Nam ” .

Năm 1967 , sau khi các đơn vị của Sư Đoàn 1 tiến công và phá hủy các sở hq và mặt trận

“ Vĩ sĩ anh hùng của chúng ta ” : Ngô Quang Trưởng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguyễn Tấn Dũng Tâm (dịch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

Đến với các Vị tướng ở Miền Trung, Đông Xuyên và Miền Xá thu của quân Hoàng Trà, Thừa Thiên, ông đã giành thắng lợi trọn vẹn.

Trong Tết Mậu Thân năm 1968, Trưởng chỉ huy Sư Đoàn 1 Bộ Binh trong một số những trận đánh đẫm máu nhất tại Huế trong cuộc chiến tranh. Hai đêm trước khi cuộc tấn công của Vị tướng bắt đầu, ông Trưởng và bộ chỉ huy của ông tại Thành Nội đã cảm thấy có điều gì không ổn và đợt binh sĩ trong tình trạng báo động. Khi đêm đó trôi qua không có biến cố gì, ông cho các cấp viên và người lính của mình đi với binh sĩ của ông.

Trên tiến công của Vị tướng bắt đầu lúc 3:30 sáng ngày 31/1/1968 với hai tiểu đoàn Bộ binh thu của Trung đoàn 6 tiến công Thành Nội và Trung đoàn 4 Bộ binh tiến công quan MACV tại khu hành chính phía nam Sông Hoàng. Nhờ đi đầu tiên nhanh Húc Báo của ông chỉ huy được cuộc tấn công ban đầu giành được Bộ Tổng Lệnh, Trưởng chỉ huy lập tức ra lệnh cho Trung đoàn 3 Bộ binh - lúc đó đang hành quân ở phía bắc thành phố chạy về phía tây cho ông. Trung đoàn này, được tăng cường ba tiểu đoàn Nhảy Dù, đã tiến chiếm Bộ Tổng Lệnh Sư Đoàn ở góc phía đông bắc của Thành Nội vào chiều tối cùng ngày (31 tháng 1). Ngày hôm sau, ông Trưởng bắt đầu phân công chiếm lại toàn bộ Thành Nội và giành lại bờ bắc Sông Hoàng. Theo yêu cầu của ông, Thủy Quân Lục Chiến (TQLC) Hoa Kỳ nhận trách nhiệm giành lại bờ nam Sông Hoàng.

Ngày mùng 4/2, tiểu đoàn 1/Sư đoàn 1 TQLC-HK được tăng cường bởi tiểu đoàn 2/Sư đoàn 5 TQLC-HK, bắt đầu chiếm thành căn nhà, đẩy lui lực lượng quân ra khỏi khu vực. Cho tới ngày 9/2, bờ nam sông Hoàng đã được giành lại. Khi cuộc tấn công của Sư đoàn 1 BB-VNCH ở bờ bắc sông Hoàng bắt đầu vào ngày 12/2, sư đoàn được tăng cường bởi hai tiểu đoàn TQLC/VN. Ông Trưởng cũng yêu cầu Hoa Kỳ tiếp viện, và tiểu đoàn 1/sư đoàn 5 TQLC-HK tham chiến. Thủy Quân Lục Chiến Hoa Kỳ cùng với các chiến sĩ Bộ binh và Thủy Quân Lục Chiến Việt Nam đã cùng nhau chiếm được thành căn nhà đẩy lui lực lượng quân ra khỏi khu vực. Ngày 2/3/1968, trận chiến Huế chính thức kết thúc. Hơn 50 phần trăm thành phố đã bị hủy hoại. Lục quân Bộ binh và Thủy Quân Lục Chiến Việt Nam Cộng Hòa thiệt hại 384 người thương vong và 1.830 bị thương. Thủy Quân Lục Chiến Hoa Kỳ bị 142 người thương vong và 857 bị thương. Bộ binh Hoa Kỳ bị 74 người thương vong và 507 bị thương trong lúc chiếm được bên ngoài thành phố.

Như thường lệ, ông Trưởng đã hành xử một cách ngoạn mục, chỉ huy binh sĩ một cách bình tĩnh nhưng kiên trì (Truong had performed magnificently, directing his troops in a calm but charismatic fashion). Trung tướng Cushman - người sau này trở thành bạn thân của ông sau khi đã làm việc với ông - đã mô tả hành xử của ông Trưởng trong trận chiến Mậu Thân như sau : “ Ông Trưởng sáng suốt trong lúc bố trí lực lượng bao vây từ phía . Lực lượng của chỉ huy được bố trí chỉ huy của ông như đã chiếm được phần còn lại của Thành Nội ”.

Sau Trĩn Tĩt Mĩu Thân , ỹng Trĩng đĩ c đĩ c cách thiũ tũng . Thĩng 8/1970 , ỹng đĩ c bĩ nhiĩm Tĩ Lĩnh Quĩn Đĩn IV tĩ Cĩn Thĩ vùng Đĩng Bĩng Sĩng Cũu Long . Thĩng 4/1971 , ỹng đĩ c vinh thĩng trung tũng .

Vĩ tĩ cách tĩ lĩnh lĩc lĩng quĩn sĩ vùng Đĩng Bĩng Sĩng Cũu Long , chiĩn lĩc cĩ ỹng Trĩng là thiũ tĩ p mĩt hĩ thĩng tiĩn đĩn đĩ c theo biĩn giĩ vĩ Cao Miĩn đĩ ngĩn chĩn sĩ chuyĩn quĩn và tĩ p liũ cĩ Cĩng Sĩn vĩo trong vùng , trong khi đĩ ỹng chia ba sĩ đĩn bĩ binh trĩ c thuĩ c thĩnh cĩc lĩc lĩng đĩ c nhiĩm cĩ p trung đĩn đĩ thĩ c hiĩn cĩc cuĩ c hĩnh quĩn lũng và diũ t đĩ ch trong cĩc cĩn cĩ lĩu nĩm cĩ ỹng đĩ phĩng trĩn toĩn vùng . Trong khi đĩ , vĩ sĩ hĩ t sĩ c ngay thĩng (scrupulously honest) ỹng Trĩng tung ra mĩt chiĩn đĩ ch truy quĩt “ lĩnh mĩ ” và “ lĩnh kiĩng ” , đĩn binh và trĩn quĩn đĩ ch trong vùng IV . Ỗng cũng gia tĩng khĩ năng cĩ cĩc lĩc lĩng Nghĩ Quĩn và Đĩ Phĩng Quĩn trong vùng , biĩn cĩc lĩc lĩng nĩy thĩnh mĩt thĩ thĩng nhĩt trong kĩ hoĩ ch phĩng thĩ tĩ o an ninh cho Đĩng Bĩng sĩng Cũu Long .

Ngĩy 30/3/1972 , Bĩc Quĩn tung ra cuĩ c tĩn cĩng “ Đĩng Xuĩn ” (Easter Offensive) . Lĩc lĩng tĩn cĩng gĩm 14 sĩ đĩn và 26 trung đĩn đĩ c lĩ p vĩ hĩn 120,000 quĩn và khoĩng 1.200 chiĩn xa và xe cĩ giĩ vĩ trĩng khĩc . Mĩc tiũ chĩnh cĩ cĩ Bĩc Quĩn là tĩnh Quĩng Trĩn phĩa bĩc , Kontum , Cao Nguyĩn Trung Phĩn và An Lĩc xa hĩn vĩ phĩa nam thuĩ c Vĩng III Chiĩn Thuũt .

Cuĩ c tĩn cĩng bĩ t đĩ u vĩo trĩn a ngĩy thĩ Sĩu , ngĩy kĩ niĩm Chũa bĩ đĩng đĩnh (Good Friday) , vĩ cĩ cĩc cuĩ c phĩo kĩch nĩng nĩ vĩo tĩ t cĩ cĩ cĩn cĩ hĩ a lĩc trong Vĩng I Chiĩn Thuũt , phĩa nam cĩ cĩ khu Phi Quĩn Sĩ (DMZ) . Ngĩy hĩm sau , ba sĩ đĩn thuĩ c Mĩt Trĩn B-5 cĩ cĩ Bĩc quĩn tĩn cĩng mĩt loĩt cĩc cĩn cĩ hĩ a lĩc cĩ cĩ Quĩn Lĩc Viĩt Nam Cĩng Hoĩ ngay phĩa nam khu Phi Quĩn Sĩ , đĩ c trĩn giĩ bĩ i Sĩ đĩn 3 Bĩ Binh tĩn lĩ p . Cĩc binh sĩ Quĩn Lĩc Viĩt Nam Cĩng Hoĩ bĩ trĩn ngĩ p vĩ tĩ sĩ 1 chĩng 3 , đĩ rĩt lui trong khi Bĩc quĩn tĩn cĩng vĩ phĩa nam . Trong khi hĩ t cĩn cĩ hĩ a lĩc nĩy tĩ cĩn cĩ hĩ a lĩc khĩc rĩ vĩo tay 40.000 Bĩc quĩn , cĩn cĩ chiĩn đĩ u tĩ tĩnh Quĩng Trĩ bĩ đĩ dĩ a và cuĩ cĩ cĩng di tĩn trĩ c cuĩ c tĩn cĩng . Trong cuĩ c chiĩn đĩ u cay đĩng đĩ , Sĩ đĩn 3 Bĩ Binh Viĩt Nam Cĩng Hoĩ bĩ tan nĩt và khĩng cĩn khĩ năng chiĩn đĩ u .

Ngĩy mĩng 1/5/1972 , Cĩng quĩn chiĩm tĩnh Quĩng Trĩ . Đĩ u nĩy giũp Cĩng quĩn kiĩm sĩt cĩc vĩng lĩn cĩn và tĩ p tĩ c tĩn cĩng vĩ phĩa nam . Biũ t đĩ c tĩnh hĩnh nguy ngĩ p , Tĩng Thĩng Nguyĩn Vĩn Thiũ đĩ giĩ i nhiĩm Trung Tĩng Hoĩng Xuĩn Lĩm - Tĩ lĩnh Vĩng I Chiĩn Thuũt - ngĩĩ i khĩng cĩ khĩ năng ngĩn chĩn cuĩ c tĩn cĩng cĩ cĩng Quĩn và ra lĩnh Tĩng

Trưởng đoàn thám hiểm của Việt Nam Quân Đoàn I kiêm vùng I chiến thuật. Ông Trưởng rời bỏ gia đình Quân Đoàn IV ở Cần Thơ và tới Đà Nẵng ngày mùng 3/5. Sĩ gia Lewis Sorley sau đó viết rằng việc thay đổi chiến lược này có ảnh hưởng nhanh chóng đến chiến thắng. Sự trở lại của ông Trưởng đã giúp trấn an tình hình, và chiến thắng chiến lược của ông cũng mang lại niềm hy vọng mới cho các lực lượng Việt Nam Cộng Hòa tại Vùng I.

Trưởng Trưởng mau chóng nhận quy định của huy, ra lệnh báo tin cho tất cả các đơn vị nào không trở về trình diện đơn vị trong vòng 24 giờ (ghi chú của người dịch: Trong vòng thân mật gia đình, ông tâm sự chiến bại ông ra lệnh báo tin ai). Ông lên truy vấn hình và hỏi sự gia Huân và đẩy lui Công quân. Ông thiết lập ban tham mưu rồi chuyển báo tin lệnh của ông ra Huân, rồi đang báo rồi lo ngại trước cuộc tấn công đang tiếp diễn của Công quân. Sau khi nhận được tình hình, ông thiết lập kế hoạch phòng thủ toàn diện nhằm chiến lược tiếp cận công của Công quân. Đến khi ông thiết lập kế hoạch tái huấn luyện và bổ sung các đơn vị trước đó báo tin tin trong lúc rút lui khỏi Quận Trưởng. Với thiết bị mới được Hoa Kỳ cung cấp, ông tiếp hợp các đơn vị đó lại và cho tái huấn luyện của tiếp.

Cho tới giữa tháng 5, cuộc phòng thủ Huân đã được củng cố, tình hình đã ổn định và các đơn vị tái phân bố đã sẵn sàng. Ông Trưởng tung ra một cuộc phản công với ba sư đoàn tái chi viện vùng báo tin, với sự trợ giúp của hàng loạt Hoa Kỳ, trong đó có các cuộc oanh tạc của pháo đài bay B-52, không yểm trợ chiến của các oanh tạc chi viện (fighter-bombers) của Không, Hải Quân và Thủy Quân Lục Chiến Hoa Kỳ; trực thăng tấn công (Army attack helicopters); và hàng loạt của Hạm Đội 7 Hoa Kỳ. Đây là một tiến trình chậm chạp và được xem xét cẩn thận, nhưng các lực lượng của ông đã đẩy lui được sáu sư đoàn quân Bắc Việt tái chi viện Quận Trưởng vào ngày 16/9. Nhiệm vụ căn cứ hàng loạt dọc theo vùng Phi Quân Sư được tái chi viện (1), và tới cuối tháng 10 tình hình Vùng I được ổn định. Với việc tái chi viện Quận Trưởng, và đến cuối của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa tại Kontum và An Lộc, Cuộc tấn công của Bắc quân đã thất bại. Ông Trưởng đã hoàn toàn bình định tình hình trên khắp Vùng I nhờ sức mạnh cao ngất của tài lãnh đạo của ông (by the sheer force of his personal leadership).

Năm 1975 ông Trưởng được thăng chức thối thác lên nhứt đời ông. Công cuộc phòng thủ của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa tại Cao Nguyên Trung Phần sụp đổ trước cuộc tấn công của Bắc quân. Trưởng Trưởng Thiệu ra lệnh ông tiếp thủ Huân, và ông đã bắt đầu củng cố công cuộc phòng thủ thành phố này, chuần báo chiến đấu tới đây. Tuy nhiên, sau đó là một tuồn lộn tranh luận (debate) với Tổng Thống Thiệu và các sĩ quan tham mưu quân sự cao cấp của tướng trưởng, rồi bắt đầu những lên án (highlighted by accusations), những luận điệu mâu thuẫn và các đề nghị không thể hành động. Trong các cuộc thảo luận này, ông Trưởng được luận báo Huân, mặc dù ông quy trách nhiệm về nó cho phòng thủ được. Trong khi ông chuần báo thủ hành lệnh mới nhứt của Trưởng Trưởng, thì vào phút chót Trưởng Trưởng lại ra lệnh ngừng chiến đấu ông gia Huân bằng mọi giá. Theo một quan sát viên cho phóng viên tuồn báo Time viết: “Giống như nhứt là một người ngu hay một chàng điên (It was like a yo-yo) (2). Đầu tiên, ông Thiệu ra lệnh

“ Vĩ nh xu t s c nh t ” : Ngô Quang Tr ng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguyễn Tâm (d ch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

rút lui Hu và phòng th Đà N ng . R i ông i h y b nh đó và b o gi Hu . R i ông i đ i ý và b o binh sĩ rút lui ” .

L nh l c r i mù (Confusion reigned) . Ông Tr ng không nh n đ c rõ ràng nh ng l nh m i , nh ng ông c g ng tuân hành theo kh năng c a ông . M c dù v y , v i c rút lui kh i Hu đã tr thành m t th m h a t ng đ ng v m c đ v i cu c rút lui Cao Nguyên Trung Ph n . Đ i cu c pháo kích c a đ i bác h ng n ng , các l c l ng c a ông tan rã . Vì nh ng l nh l c mâu thu n , thi u chu n b và s m t tinh th n , cu c di t n tr thành m t th t b i hoàn toàn . Lãnh đ o y u kém i nhi u đ n v , s m t th ng nh t c a các đ n v và lo l ng v gia đình đã mau chóng đ a t i ho ng h t và hoàn toàn r i lo n .

Tình hình t i Đà N ng cũng t i nh v y . Trong khi thành ph b hai s đoàn C ng quân pháo kích , ông Tr ng c đ i u đ ng cu c di t n b ng đ ng bi n . Nh ng ti p theo đó là m t đ a ng c , khi các th ng dân cũng nh binh sĩ c thoát v ph ng nam b ng m i cách . Đà N ng r i vào tay C ng quân vào ngày 30/3 . Trong t i n trình b r i m t thành ph có Ba tri u dân , b n s đoàn ch l c quân tan rã , trong đó có hai s đoàn u tú nh t c a Quân L c Viêt Nam C ng Hoà : S đoàn 1 Bô Binh và s đoàn Thủy Quân L c Chiến .

T ng Tr ng - m t ng i quy t tâm mu n gi Hu - đã b đ t trong tình hu ng không th phòng th n i b i các l nh l c mâu thu n nhau c a Tô ng Thống Thi u . Khi Đà N ng th t th , ông Tr ng và sĩ quan tham m u c a ông đã dùng phao b i ra đoàn t u c p c u c a H i quân Vi t Nam . Ông Tr ng đã h t s c đau lòng vì s m t mát các l c l ng c a ông , đ c bi t là S đoàn 1 Bô Binh mà ông yêu m n . Tin t c cho hay ngay khi v t i Saigon ông vào n m b nh vi n vì m t tinh th n (nervous breakdown) . M t sĩ quan Hoa K đã t ng làm v i c thân c n v i ông nghe th y v y đã đi tìm ông và thu x p đ đ a gia đình ông ra đi trên m t chi n h m Hoa K khi Saigon r i vào tay C ng s n .

Gia đình ông b chia r m t th i gian : V ông và ng i con trai l n t i đ c căn c Fort Chaffee , t i u bang Arkansas ; các con gái ông và ng i con trai gi a đã ch y đ c v i m t nhân viên B Ngo i Giao Hoa K t i thành ph Seattle ; và ng i con trai út không bi t m t ch ti ng Anh - t r i t n n Pendleton - ti u bang California trong nhi u tu n l t r c khi danh tánh c a em đ c tìm th y .

Sau khi tái h p , ông Tr ng và gia đình chuy n t i Falls Church , ti u bang Virginia . Sau khi n đ nh đ y , ông vi t nhi u bài nghiên c u l ch s v cu c chi n Vi t Nam cho Trung Tâm Quân S c a Quân Đ i Hoa K . Năm 1983 cùng năm ông tr thành công dân Hoa K , ông

“ Vĩ sĩ lừng danh xuất sắc nhất ” : Ngô Quang Trùng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguyễn Tâm (dịch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

chuyên nghiệp tại Springfield cùng tiểu bang . Ông làm nhân viên phân tích dữ liệu toán (computer analyst) cho Hiệp hội Xa Hoa Kỳ (Association of American Railroads) trong 10 năm cho tới khi ông về hưu năm 1994 .

Mặc dù kết quả của cuộc chiến tại Vùng I và cuộc sụp đổ sau đó của miền Nam Việt Nam , danh tiếng của ông Trùng không thay đổi . Trong hồi ký năm 1992 , Trùng Norman Schwarzkopf đã gọi Trùng là “ vĩ sĩ lừng danh nhất thuở sáng giá nhất mà tôi đã biết ” . Ông viết : “ Chỉ hình dung địa thế và rút kinh nghiệm chiến đấu của quân đội quân trong mười lăm năm của mình , Trùng đã chứng tỏ khả năng phi thường (an uncanny ability) tiên đoán những gì quân sự thực hiện ” .

Trùng Schwarzkopf viết : “ Ông ấy trông không có vẻ mặt thiên tài quân sự (a military genius) , chiều cao có 5 feet 7 (khoảng 1m70)... rât gọn gàng , vai xuôi và cái đầu dẹt như quả khế so với thân mình... . Góc mặt dài và nghiêm nghị ... và luôn luôn nghiêm túc đi u thu c trên môi . Tuy nhiên ông đã các sĩ quan và binh sĩ kính nể và ngưỡng mộ như một Bậc quân biết khả năng của ông sẽ hãi .

Không giống mặt sự nghiêm lãnh Miền Nam , những người đã trở nên giàu có cùng với sự thăng tiến công nghiệp , ông Trùng ngay thẳng và theo mặt người bình thân của ông thì ông sống mặt cuộc sống “ khốc khổ ” (spartan and ascetic life) . Trung Trùng Cushman cho biết Trùng không có mặt bộ đồ vest , và ông nuôi heo trong khu nhà khiêm tốn của ông trong doanh trại ở Củ Chi ” .

Trùng Cushman mô tả Trùng : “ Ông ấy rất sáng tỏ và luôn luôn tìm cách cải thiện đời sống binh sĩ và gia đình họ ” .

Một con người khiêm tốn , ông Trùng là một người không ích kỷ , dốc lòng cho binh nghiệp . Ông hết lòng với thu c công , và nể trọng trong việc chăm sóc binh sĩ , thường bay trong lều địa đầu để tiếp xúc với binh sĩ trong mưa và bùn lầy trong lúc bộ đội quân tận công . Ông đi xa với mọi người như nhau và không dành đặc ân cho ai . Có câu chuyện kể rằng ông trả lời đáp ứng mặt yêu cầu địa của người cháu gọi ông bằng bác ruột về đầu tư không chiến đấu , đầu tư sau đó người cháu của ông đã hy sinh tại mặt trận .

*

“ Vĩ sĩ anh hùng của chúng ta ” : Ngô Quang Trưởng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguyễn Trọng Tâm (dịch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

Ghi chú :

JAMES H. WILLBANKS là Giám đốc Khoa Lịch Sử Quân Sự tại Trường Học Chỉ Huy Tham Mưu Lịch Quân Hoa Kỳ tại Căn Cứ Fort Leavenworth , Kansas . (director of the Department of Military History at the U.S. Army’s Command and General Staff College at Fort Leavenworth , Kansas) . Ông là một cựu sĩ quan binh trong 23 năm , đã trải qua cuộc bao vây bằng pháo binh khốc liệt dài hai tháng tại An Lộc trong cuộc Tấn Công Đông Xuân (Easter Offensive) của Bắc quân vào năm 1972 .

*

Có một số ý kiến phản hồi của các đồng nghiệp về Việt cũng như người khác . Người dịch chỉ dịch vài ý kiến tiêu biểu của mấy đồng nghiệp khác để đây :

- Robert Valenzuela viết : Một hôm gặp ông tại cửa một vụ họp huy và một quân nhân thực sự . Đã sống hiểm nguy ngoài một trận như các thuộc cấp . Có gì Việt Nam có nhu cầu người như ông...

- Cav Advisor viết : Tôi đã có may mắn được phục vụ với tư cách cố vấn tại Tiểu đoàn 7 kỵ binh thuộc Sư đoàn 1 BB-VNCH khi Trường Học Chỉ Huy Tham Mưu làm tân lãnh . Ông ấy là một vị tân lãnh hùng của (superb leader) . Tôi luôn luôn kính trọng như mãi như người bạn của ông .

- Robert Branson viết : Tôi có may mắn được biết được thuyết trình cho Trường Học Chỉ Huy Tham Mưu tại Quận Kỵ Sách , tỉnh Ba Xuyên . Ông là người hiếu hỹ , chú ý và ngay thẳng với lòng (honest to a fault) . Quan trọng hơn nữa , ông đi xa với các sĩ quan trong đơn vị và các sĩ quan tham mưu của ông cùng một tiêu chuẩn .

Ghi chú :

(1) Tác giả có số lượng lớn ở đây. Sau khi tái chiếm Campuchia Thành Quảng Trị , Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa được lãnh không tái chiếm lại vùng đất bên bờ bắc sông Thạch Hãn . Đó là sông

“ Vết lốt nh xu t s c nh t ” : Ngô Quang Tr ng

Tác Giả: James H. Willbanks / Nguy n T ng Tâm (d ch)
Thứ Năm, 15 Tháng 3 Năm 2012 08:35

B n H i cũng còn xa kho ng 30 km trong khi vùng Phi Quân S ch cách sông B n H i có 5km
thôi , cho nên Quân L c Viêt Nam Cô ng Hoà không tái chi m i nh ng căn c h a l c d c
theo vùng Phi Quân S nh tác gi vi t (ghi chú c a Nguy n T ng Tâm).

(2) yo-yo : a stupid or foolish person (Merriam-Webster’s Dictionary and Thesaurus).

© Nguy n T ng Tâm